

**Judaism - Starea poeziei evreiești**  
**Conferința Yetzilah, Asheville, Carolina de Nord**  
**și**  
**Viziunea unei poete din Israel**  
**Aviya Kushner**

Peste 50 de poeți evrei s-au adunat la începutul acestei veri pentru prima conferință de poezie **Yetzilah**, parte a unei noi inițiative de a crea o "vatră" pentru poezia evreiască. În ultimele luni, sute de oameni au participat la lecturi de poezie Yetzilah prin Zoom și s-au conectat la programarea publică despre poezia evreiască online. Toate acestea au contribuit la creșterea sentimentului în comunitatea literară că se întâmplă ceva minunat în poezia evreiască.

Yetzilah se autointitulează "prima organizație literară națională nonprofit dedicată promovării și susținerii unui spațiu comunitar pentru poeții evrei, scriitorii și cititorii de poezie evreiască acum și pentru generațiile viitoare".

Organizația este ideea poetei Jessica Jacobs și s-a dezvoltat din propria experiență în scrierea viitoarei sale colecții *Unalone* și în căutarea comunității.

"În 2017, am început să lucrez la o colecție de poezii în conversație cu Genesis și Midrash-ul aferent", mi-a spus Jacobs. "După ce am trăit o viață în mare parte seculară până în acel moment, a devenit rapid clar modul în care acest studiu și scriere schimbau modul în care înțelegeam lumea. În timp ce poezia m-a condus înapoi la iudaism, iudaismul, la rândul său, mi-a aprofundat poezia.

Așa că am căutat alți poeți evrei cu care să discut acest lucru – și am fost surprins de cât de greu au fost de găsit.

"Gândindu-mă că nu eram singurul care se simțea așa", a adăugat Jacobs, "am fondat Yetzilah pentru a oferi o comunitate poezilor evrei în care să poată găsi companie și sprijin și, atât ca evrei, cât și ca poeți, un spațiu în care să poată integra mai deplin acele părți adesea dispartate ale identității lor".

### **Aducerea poeziei și a iudaismului împreună**

Conferința inaugurală Yetzilah, din Asheville, Carolina de Nord, a prezentat legende din lumea poeziei evreiești, inclusiv Alicia Ostriker, Jacqueline Osherow, Rodger Kamenetz și Ilya Kaminsky, împreună cu alți 36 de poeți realizați.

Primarul din Asheville – Esther Manheimer, care se întâmplă să fie atât evreică, cât și cititoare de poezie – a oferit salutări oficiale tuturor poezilor.

[Nota autorului: Am participat și eu, am ținut o cuvântare și o lectură.]

Împreună cu lecturi publice și panouri pe teme precum "Scrierea Midrash-ului contemporan", o mare parte din ordinea de zi a fost privată, deschisă doar poezilor acceptați la conferință.

Osherow a condus un atelier axat pe Psalmi; Kamenetz s-a concentrat pe lucrul cu visele; Kaminsky a discutat despre abordarea marilor întrebări și utilizarea imaginilor. Pentru mulți poeți, conferința a fost o experiență emoționantă, una care a unit viața lor scriitoricească și viața evreiască. Mulți au vorbit despre sentimentul că viața lor de scriitor și viața evreiască erau separate, iar aici au găsit în sfârșit o modalitate de a pune scrisul și iudaismul împreună. Conferința a fost diversă, inclusiv practica evreiască – a inclus pe toată lumea, de la evreii reconstrucționiști la cei ultra-ortodocși.

A fost prezent un rabin de amvon – rabinul Mark Elber de la Templul Beth El din Falls River, Massachusetts, și un poet, firește, precum și autorul cărții *Totul Cabala*.



## Un loc pentru poezia evreiască

Yetzirah oferă un "loc în care mă pot simți întreg – sau mai aproape de întreg ca poet și evreu", a spus Rich Chess, poet și membru al consiliului de administrație care a condus anterior Centrul pentru Studii Evreiești al Universității din Carolina de Nord-Asheville. "Poezia evreiască a fost o parte profundă, integrantă a vieții mele evreiești încă de la vârsta de 20 de ani, când mi-am început angajamentul de adult cu evreicitatea și iudaismul. Cât de minunat este să ai o comunitate, acum, a altora pentru care poezia și viața evreiască se împletesc, poate chiar se integrează."

De Shabbat, au avut loc slujbe și o cină comună. Unii au participat la un tur de mers pe jos al orașului evreiesc Asheville, unde un punct culminant a fost vizitarea casei scriitorului Tom Wolfe, a cărui mamă deținea o pensiune și avea vecini evrei.

Imersiunea în poezia evreiască a fost un semn distinctiv al evenimentului. Poeta evreică genderqueer Ava Winter a oferit o lectură frumoasă axată pe gen, text și practică evreiască, Sarah Sassoon a citit și a vorbit despre moștenirea ei evreiască irakiană, iar Osherow a dărâmat casa cu o lectură captivantă a poemului de deschidere din ultima sa colecție, *Divine Ratios*.

Mulți participanți au spus că au simțit că aici, și-au găsit în sfârșit *shul-ul*.

"În timp ce Alicia Ostriker, vorbitorul nostru principal, părăsea conferința, ea a spus că, în cele din urmă, a simțit că și-a găsit congregația", mi-a spus Jessica Jacobs. Am simțit la fel și am văzut această bucurie împărtășită pe fețele din jurul meu."

**"Pur și simplu te simți devastat; oamenii pleacă într-o stare de depresie completă" – viziunea de pe teren a unei poete din Israel.**



*Forțele de securitate israeliene folosesc un tun cu apă pentru a dispersa demonstrații care blochează intrarea în Knesset, parlamentul israelian, în Ierusalim pe 24 iulie 2023. Fotografie de Getty Images*

**De Aviya Kushner Iulie 24, 2023**

Pentru mulți israelieni, povestea revizuirii judiciare a fost un moment de cotitură. Acest lucru este valabil mai ales pentru scriitori.

Un citat al regretatului simbol literar israelian Amos Oz a fost distribuit pe scară largă pe rețelele de socializare, în diferite limbi, și surprinde sentimentul de protest în rândul comunității literare. "Dacă vedeți un foc uriaș, luați o găleată de apă și aruncați-o pe foc", a scris Oz. "Dacă nu aveți o găleată, aduceți un pahar, iar dacă nu aveți un pahar, folosiți o linguriță, toată lumea are o linguriță."

Am vorbit cu poeta Yudit Shahar, care are un lung istoric de scrieri despre justiția economică și socială – și care este un veteran al multor proteste – despre starea de spirit chiar acum în Israel, de ce aceste proteste sunt diferite de alte proteste și cum reacționează comunitatea literară. Interviuul nostru a fost realizat în ebraică. L-am tradus în engleză și l-am editat pentru lungime și claritate.



Poeta **Yudit Shahar** are un lung istoric de scrieri despre justiția economică și socială. *Prin amabilitatea lui Yudit Shahar*

### **Care este starea de spirit în Israel acum? Cum se simte pe stradă?**

Depinde cu cine vorbești. Există fanatici care sunt interesați de dictatură și dansează chiar acum. Dar oamenii din mijloc și intelectualii sunt complet devastați. Surorile mele, prietenii mei, protestează constant. Mai ales pentru oamenii de vârsta mea, care au crescut după înființarea statului Israel, care au crescut cu etosul sionismului și cu

ideea că și evreii meritau o casă a lor – acel vis al lui Herzl, acea țară socialistă democratică – a fost îngrozitor să asist.

Ar trebui să spun că inima mea este lărgită de câți tineri participă la aceste proteste, inclusiv copiii mei.

**Ai fost la multe proteste în viața ta, pentru tot felul de probleme. Prin ce diferă aceste proteste?**

Sunt mereu la proteste. Obişnuiam să merg la proteste în Tel Aviv și auzeam asta – *tze'uh m'hamirpeset, hamedina koreset* – dă-te jos de pe verandă, țara se prăbușește. Erau câteva mii de oameni care protestau. Acum este întreaga țară protestând, mai mult de jumătate de milion de oameni. Pentru că aceasta nu este doar o luptă pentru costul vieții (au existat proteste masive în Tel Aviv cu privire la costul locuințelor în 2011, cu aproximativ 400.000 de persoane). Aceasta este o luptă pentru viețile noastre.

Când ești la un protest, te simți adesea înălțat pentru că ești înconjurat de oameni care sunt ca tine. Te simți mai bine. Dar de data aceasta, este diferit. Te duci la un protest, dar te simți devastat.

De exemplu, aseară am fost la un protest al scriitorilor în Gan Paamon din Ierusalim, unde am citit *Megillat Eichah* – Cartea Plângerilor. Ne-am rupt hainele.

Am citit ultimul verset din Plângeri. Și într-adevăr, în inima mea, am spus, "Unde este Dumnezeu? De ce citesc acest text? Sunt criminali, se uită la mine și râd."

Acest guvern nu are grijă de sănătate, sau de economie, sau de costul ridicat al locuințelor, sau de serviciul poștal. Înseamnă doar să stai acolo și să faci legi pentru a distruge drepturi.

**Cum rămâne cu violența la proteste?**

Oamenii care protestează sunt oamenii de treabă, oamenii buni, inteligenția. Dar poliția a devenit mai violentă și există, de asemenea, grupuri fasciste care se învârt și lovesc oamenii. Mediul a devenit mai periculos.

Fiul meu a prins niște lovituri la un protest. Dar ce este de făcut, să-mi pierd casa în fața unei dictaturi? Există o tristețe teribilă, o furie oribilă, că mi-au luat casa și țara.

**Spuneți de ani de zile că nivelul urii în Israel a crescut.**

Predau tinerilor aflați în situații de risc. Și am avut un student de 14 sau 15 ani care mi-a spus că dacă vede un stângist pe stradă, îl va tăia cu un cuțit, de sus până jos. Această frază – *hasmolanim bogdim* – stângiștii sunt trădători – a făcut mult rău.

Știu cine a întemeiat această țară: stânga.

Acel incident cu studentul meu a avut loc acum 14 ani și atunci am înțeles ce se întâmplă. Ceilalți studenți nu au avut nicio problemă cu ceea ce spunea acel student. Din punctul lor de vedere, era un lucru normal de spus, pentru că asta spunea premierul.

## **Cum i-a afectat revizuirea judiciară – și protestele împotriva ei – pe scriitorii din Israel?**

Văd o mulțime de scriitori protestând. Acest guvern vrea să ne ia totul. În Israel, premiile literare sunt singura modalitate pentru majoritatea scriitorilor de a supraviețui, deoarece redevențele nu sunt suficiente. Toate aceste premii se balansează spre dreapta. Ei cer acum o declarație de loialitate pentru a obține un premiu – deci, desigur, acest lucru va avea o influență asupra vieții scriitorilor.

În trecut, scriitorii din Israel primeau procente de la biblioteci, o sumă mică pentru fiecare carte împrumutată. Și anul acesta, acest lucru a fost anulat. Nu am primit nimic.

Deci, o mulțime de oameni vor fugi. Ei pleacă deja. Este groaznic. Oamenii pleacă într-o stare de depresie completă.

*Aviya Kushner este editorialist la Forward și autoarea cărților "Wolf Lamb Bomb" și "The Grammar of God". Urmăriți-o pe Twitter @AviyaKushner.*

*Ilya Kaminsky, fondatorul Yetzilah Jessica Jacobs, Rodger Kamenetz și Alicia Ostriker. Foto-ilustrație de Matthew Litman. Fotografii de Cory Weller.*

*De Aviya Kushner August 4, 2023*

SAGA PUBLISHING, Redactor **Victoria Sara Dazin**

